
 MIHOVIL POPOVAC

 (Omiš, 19. studenoga 1945. – Omiš, 11. rujna 2014.)

 PISMO SJEĆANJA

Mihovile dragi, eto, pišem Ti, zapravo gradim neke retke kojima bih želio nadoknaditi propušteno: blizinu prijateljstva.

U zadnje vrijeme smo se manje družili nego što smo to željeli – prostor nas je sve više udaljavao. Bili smo svjesni da nam elektronička sredstva ne mogu zamijeniti srodna zračenja; dogovarali smo se, ali su nam dogovori izmicali. Isplovio si. Sve svoje navigacijske alate ostavio si na obali, na privezu. Svjedoče o sigurnosti Tvog navigacijskog instinkta i svijesti o *promjeni stanja*.

Sjećam se, odmah nakon što su nas upoznali – našli smo se: obojica smo učili misliti kod istih profesora, ja kao hospitant, shodno razlici u godinama znatno ranije, a Ti kao redoviti student – čiste filozofije, kako smo taj studij nekada nazivali. Odmah si razgorio moje čuđenje: usprkos „advokata” Tvoje, rekao bih, *ukopanosti* (sv. Pavle, sv. Augustin, sv. Jerolim, Descartes, Kant, Hegel, Galilej, Newton, Ampère...) i uz sva Tvoja nastojanja, ni do danas nisam uspio promijeniti svoje mišljenje o *Onostranosti*, kako si to znao privlačno imenovati. I onda i danas mi je nespojiv pojam *vjere/crkve* s pojmom *intelektualca*; jer, ono prvo je funkcija *ranih programa*, a ono drugo je *dar Božji*. Odlagali smo te teme „za kasnije”, iako su nam se često nametale kroz desetljeća našeg iskrenog prijateljavanja. Kroz te naše diskusije osjetio sam Tvoje poštovanje prema drugačijem slaganju premisa, koje nam je otvorilo puteve prema novim horizontima druženja. Tako smo, poslije *Vikinga*, ponovno otkrivali *Novi svijet*: složili smo se da bi odgovore na Sfingine šifre o Smislu morali tražiti među pitanjima – nikako među zavodljivim naznakama odgovora. Razvijali smo teme o potrebi za redom i pregledom – temeljnim uvjetima za uspješnu organizaciju bilo kojeg, bilo kakvog projekta. Sjećaš se kako smo zajedno bolovali kada smo poneke *činovnike* (ima ih svuda, roje se) morali slušati kako govore, kako misle da misle, govore – a ne znaju o čemu govore. I, sa sjetom se prisjećam naših žustrih, glasanih rasprava (o školi, školovaju, dugoročnim planovima, komplementarnim predmetima, smislu natjecanja...), ponekad i s komičnim prizvucima, jer se je događalo da su nas kolege iz susjednih prostora provjeravali – da li se (i zašto) svađamo – „tâ, oni bi se mogli i potući (!)”.

S druge strane, bili smo skoro otajstveno tihi kada bi dodirivali imenice koje bi nas uvjeravale da su mogućnosti naših spoznaja trošne. U uho bih se pretvarao kada bi nas podsjećao na Pitagorina i pitagorejska zračenja, na magiju brojeva, kao što si me ispunjavao radošću svojom pažnjom dok sam raspredao o odnosima brojeva i znakova koje često nazivamo partiturnim slikama: po ne znam koji put smo stajali začuđeni pred *uređenosti* svemira...

Mihovile, na Tvoj nagovor sam napisao *Domande senza risposta* za alt saksofon i klavir, pa sam Te posvetom htio iznenaditi. Tiskanje se toliko odužilo da si svojim odlaskom iznenadio Ti mene.

Uz sjećanje na lepet krila Tvojih misli,
primi moj posljednji pozdrav
barba Pere Bergamo

P.S. Prilažem Tvoju osobnu kartu.

Nemoj dvojiti – ma gdje se zaustavio, privezao, odmah će te saletjeti, imobilizirati, neki, najčešće samozvani *činovnici*. Morat ćeš im odgovarati (isto kao i kod nas na Zemlji) na *Njima* važna pitanja: odakle si, tko si, što si u *svome svijetu* bio, radio, koje potvrde imaš; ali, morat ćeš im odgovarati i zašto se nisi vladao onako kako su *Oni* preko svojih svemirskih krtica-doušnika propisivali. Zaludno bi ti bilo objašnjavati da u svijetu iz kojeg potječeš vrijede neki drugi (posthumni) zakoni – da pri *promjeni stanja*, po našim mjerilima nikakve potvrde nisu potrebne; intuiram da *Oni* ne uzimaju u obzir razlike između njihovih zakona i naših pravila. Ne znam zašto.

Mihovil Popovac, Tadijin. Rođen 19.11.1945. u Omišu, podno jedne velike rijeke i malog mora, u Dalmaciji, planet zvan Zemlja iz sunčevog sistema na rubu galaksije Kumova slama. Osnove pismenosti dobio je u mjestu rođenja, a klasičnu gimnaziju diplomirao u susjednom, Dioklecijanovom gradu. Potraga za majstorima mišljenja odvela ga je na mjesto susreta dviju velikih rijeka, one koja je tekla prema Istoku i one koja se spuštala prema Jugu i tekla kroz isušeno Panonsko more – u Beograd. Tamo šegrtuje, postaje kalfa i na koncu prima Majstorsko pismo, na jednopredmetnom studiju čiste filozofije, sa temom „Odnos etike i političke filozofije u djelu Johanna Gotlieba Fichtea”. Prvi let mladog filozofa bio je usmjeren prema rodnome gnijezdu, kamo ga je tjerala

imperativna potreba da sve svoje spoznaje i vladanja alatima stečenog zanata prenese na generacije koje dolaze – ona, ta vatra odgovornosti, nije ga napuštala do zadnjega dana ovozemaljske inkarniranosti. Ali, put ka profesorskom zvanju mu je bio zapriječen odlukom sekretara Općinske organizacije SKH – izriječom da osoba koja je u crkvi vjenčana ne može, niti smije, predavati u gimnaziji grada Omiša.

Ne treba se čuditi: broj sudbine njegovog Životnog ciklusa je *četiri*, koji je „simbol teškog, mukotrnog rada, označava utemeljenje, zidanje temelja, organizaciju rada; simbolizira *kvadrat* u kojem se čovjekovo biće nalazi u centru ograđenom sa svih strana, pa jedini slobodni put je put na gore, u visine.”

Slijede debelih dvadeset godina borbe za egzistenciju, ali i silne želje da se bude društveno koristan. Uz davanje privatne poduke iz njemu tada najdražeg instrumenta, prihvaća se dužnosti profesionalnog tajnika KUD-a „Omiš”, potom postaje referent za prosvjetu, kulturu i sport (u tadašnjoj samoupravnoj zajednici za kulturu općine Omiš), slijedi mukotrpa borba i izrada elaborata kojim se nastoji uvjeriti „odgovorne faktore” da odobre osnivanje Osnovne glazbene škole. Uzalud.

Tek od 1990. godine, nakon prvih demokratskih izbora, ukazuje se mogućnost za ostvaranje njegovih planova (ali, ne ori vraže – nekadašnji „ubojice kršćana” preko noći postaju „sveti Pavli”, koji, sad u novome ruhu i dalje povremeno pritiskaju na kočnice napretka). Ipak, već 1990. godine Mihovil uspijeva organizirati, u klaustu Franjevačkog samostana na Skalicama, prve *Omiške kulturne večeri*, koje su postale začetak kasnijeg *Omiškog kulturnog ljeta*, nezamjenjivog rasadnika svekolikih događanja na poljima kulture grada Omiša; iste se godine izborio za osnivanje *Centra za kulturu Omiš* i postao njegovim spiritus movensom, njegovim direktorom. *Centar* se odmah zadužuje za organizacijsko vođenje i servisiranje *Festivala dalmatinskih klapa Omiš*, koje je uspješno trajalo sve do 1997. godine. Ne manje uspješan angažman bio je u izdavačkoj i kazališno-koncertnoj djelatnosti, ali, Mihovilova prava ljubav, projekt za koji se opsesivno borio, ostvarila se tek kad je prihvaćen njegov elaborat o opravdanosti osnivanja *Osnovne glazbene škole Omiš* (kasnije imenom *Lovro pl. Matačić*), na temelju kojega je 1991. godine dobivena suglasnost Ministarstva kulture RH i započeo njen

rad. Danas je to jedna od najkvalitetnije organiziranih i najuspješnijih osnovnih glazbenih škola. Uspio je privući izvršne nastavnike/umjetnike, a s druge strane je visoko podigao kriterije na prijemnim ispitima. Brzi razvoj nije izostao i bio je zapažen i u širim okvirima: 1999. godine je tadašnji ministar kulture, u nakani poboljšanja rada i edukacije ravnatelja svih osnovnih škola – općih, stručnih i umjetničkih – izvršio izbor voditelja aktiva škola RH. Na tu je funkciju, u okviru osnovnih glazbenih škola u Lijepoj našoj, imenovao profesora Mihovila Popovca.

Taj strateg i ne samo omiške glazbene kulture već je ranije uočio i potrebu razdvajanja Centra za kulturu od Osnovne glazbene škole i zacrtao je uporišne točke na kojima bi se mogla osnovati i srednja glazbena škola.

To su samo ovlaš dodirnete, u jako razmaknutoj progresiji, luke i toponimi tridesetogodišnjeg izgaranja jednog upornog i neustrašivog kapetana – njegove plovidbe po olujnim predjelima, među grebenima rasutim morima hrvatske kulture.

P.P.S.

Znaš, zapravo ne znam, nije mi jasno na koju adresu uputiti ove retke – najvjerojatnije na:

POSTE RESTANTE

Točke gdje se sastaju *Međugalaktički prostori*

Mihovil Popovac, *čista energija*